

Palveluosasto / Kuljetus- ja pätevyysyksikkö

Lausunto
12.8.2022
Asianumero VN/17575/2021-SAAP-2

Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esityksestä SORA-säännösten muuttamisesta

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto esityksestä SORA-säännösten muuttamiseksi

Määräaika: 31.8.2022

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain, yliopistolain, ammattikorkeakoululain, tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain 26 §:n ja rikosrekisterilain 6 §:n muuttamisesta sekä opiskelijoiden oikeusturvalautakunnasta annetun lain kumoamisesta.

Liikenne- ja viestintäministeriö on perehtynyt esitysluonnokseen ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Ministeriö keskittyy lausunnossaan ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiin ja ammattikorkeakoululakiin ehdotettuihin muutoksiin, sillä koulutuksista, joissa SORA-selvityksen perusteena on liikenteen turvallisuuteen liittyviä vaatimuksia, säädetään näissä laeissa. SORA-sääntely koskee merkittävää osaa liikenteen palveluihin liittyvistä koulutuksista ja eri liikennemuotoja. Ministeriö pitää ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiin ja ammattikorkeakoululakiin ehdotettuja muutoksia perusteltuina ja kannattaa niitä.

Ministeriö tekee esitysluonnoksesta seuraavat huomiot:

Ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiin ehdotetut muutokset, joilla selkeytetään menettelyä, tietojenantovelvoitetta ja tiedonsaantioikeutta tilanteissa, joissa SORA-tutkinnosta suoritetaan vain tutkinnon osa tai osia henkilökohtaistamisen perusteella, ovat liikenneturvallisuuden kannalta tärkeitä. Muutos koskettaa välillisesti myös liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaan kuuluvia ammatteja ja niiden työturvallisuutta, sillä ammateissa, joihin pätevyysvaatimuksen pääsääntöisesti täyttää asianmukainen ammatillisen tutkinnon osa (esimerkiksi erilaisten nostureiden kuljettajat), työskennellään usein samoissa ympäristöissä, kuten satamissa, rakennustyömailla ja varastoissa. Esitetyillä säännösmuutoksilla voitaneen puuttua esityksessä kuvattuun ongelmaan, että alalle soveltumattomat hakeutuvat toiseen koulutusorganisaation samalle tai toiselle SORA-alalle, eikä uusi koulutusorganisaatio saa tietoa aiemmin ilmenneistä esteistä.

Kahden vuoden aikarajaus hakijan veloitteelle antaa koulutuksen järjestäjälle tieto vireille tulleesta opiskeluoikeuden peruuttamista koskevasta asiasta, josta ei ole tehty päätöstä, on opiskelijaksi hakevan oikeusturvan kannalta perusteltu. Ministeriö ei ehdota rajauksen muuttamista esitysluonnoksessa ehdotetusta, mutta toteaa, että hakijoilla voi olla myös pysyviä terveydellisiä esteitä, kuten hahmotushäiriöitä, jotka voivat esimerkiksi kuljetusalan opinnoissa vaarantaa opiskelijan itsensä tai

toisen terveyden tai hengen, sekä vakavasti vaarantaa liikenteen turvallisuutta. Esityksessä todetaan, että opiskelijavalinnassa SORA-tutkintoihin koulutuksen järjestäjien ja korkeakoulujen edustajien mukaan pääsy- ja soveltuvuuskokeiden avulla saadaan selville joitakin hakijoita, joilla on selkeitä terveydentilaan liittyviä esteitä alalle. Osa esteistä ilmenee siis vasta opintojen aikana. Myös liikenne- ja viestintäministeriö on saanut huolestunutta palautetta siitä, ettei ammattikuljettajiksi opiskelevien terveydentilaa tutkita ennen opintojen aloitusta. Esitysluonnoksessa ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiin ja ammattikorkeakoululakiin ehdotettava lisäys opiskelijan oikeudesta saada opiskeluoikeuden peruuttamisen yhteydessä jälkiohjausta, itselleen soveltuvamman koulutuksen tai muiden tarkoituksenmukaisten palveluiden piiriin hakeutumisessa, on siksi hyvin kannatettava.

Ratkaisija
Osastopäällikkö Olli-Pekka Rantala

Esittelijä
Erityisasiantuntija Saara Louko

Liitteet	-
Jakelu	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Tiedoksi	-

VN/17575/2021-LVM-9

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: